

ਮਸੀਹ ਦਾ ਕੰਮ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਆਸ ਦੁਆਉਂਦਾ ਹੈ (ਤੀਤੁਸ 1)

“ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਇਸ ਨਿਮਿੱਤ ਕਰੇਤ ਵਿਚ ਛੱਡਿਆ ਸੀ ਭਈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ
ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸਨ ਤੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਆਰੇਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਨਗਰ ਬਜ਼ੁਰਗ ਥਾਪ ਦੇਵੇਂ”
(ਤੀਤੁਸ 1:5)।

ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ, ਜਿਹੜਾ ਬੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਸਕਦਾ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜਿਹੜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬੂਠੇ ਅਤੇ ਪੇਟੂ ਕਰਕੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰਫ ਅੱਜ ਲਈ ਹੀ ਜੀਉਂਦੇ ਸਨ, ਕਿੰਨਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਾਅਦਾ ਸੀ (1:12)! ਤੀਤੁਸ ਦੇ ਨਾਂਅ ਆਪਣੀ ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਰੇਤੀ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਜੋ ਆਰਜ਼ੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਆਸ ਅਨਾਦੀਕਾਲ ਉੱਤੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਮਸੀਹੀ ਬਣੇ ਸਨ (1:2; 3:7)।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੱਤਰੀ ਮਸੀਹ ਦੇ ਕੰਮ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਦਿਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤੀਤੁਸ ਕਰੇਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛੁਟਕਾਰੇ ਵਿਚ ਪਰਿੱਪਕ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ (1:1-4)। ਉਸ ਨੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਐਲਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ (1:5-16)। ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਰੇਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਗ਼ੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ, ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੇ ਹੋਰ ਨੇੜੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ 1: ਮਸੀਹ ਦਾ ਕੰਮ ਅਤੇ ਛੁਟਕਾਰਾ (1:1-4)

ਨਿਹਚਾ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ‘ਸੱਚਾ ਪੁੱਤਰ’ ਲਿਖਣ ਦੇ ਫੌਰਣ ਬਾਅਦ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਵਰਤੀ।

ਛੁਟਕਾਰੇ ਦਾ ਰਾਹ (ਆਇਤ 1)

ਭੌਤਿਕਵਾਦ ਤੋਂ ਭਗਤੀ ਵਾਲੀ ਸੋਚ ਵਿਚ ਵਧਣ ਦਾ ਰਾਹ ਆਇਤ 1 ਵਿਚ ‘ਸੱਚ ਦੀ ਸਿਆਣਾ’ ਵਿਚ ਵਧਣਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ‘ਜੇ ਭਗਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।’

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ‘ਰਸੂਲ’¹ ਅਖਵਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁਦਾ ਦਾ ‘ਦਾਸ’ ਸੀ। ਚੰਗਾ ਸੇਵਕ ਬਣੇ ਬਗ਼ੈਰ ਯਿਸੂ ਦਾ ਦੂਤ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਫਿਰ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਚੁਣਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਭਾਵ ‘ਖੁਦਾ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ

ਲੋਕਾਂ' ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਕੈਲਵਿਨਵਾਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਖੁਦਾ ਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਭਾਵ ਚੁਣੇ ਹੋਇਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਠਹਿਰਾ ਲਿਆ ਹੈ ਜਦਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਾਲਿਮਾਨਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਠਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਦੀ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇਕ ਯੋਜਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਨਗੇ। ਉਹਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਉਹਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਭਾਵ ਜਿਹੜੇ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਠਹਿਰਾਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹ 'ਚੁਣੇ ਹੋਏ' ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਵਚਨ ਦਾ 'ਵਿਸ਼ਵਾਸ' ਅਤੇ 'ਗਿਆਨ' ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਭਗਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ 'ਯਿਸੂ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ' ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਵਚਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਬਿਨਾਂ ਨੀਂਹ ਵਾਲੇ ਮਕਾਨ ਹੋਣ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਵਚਨ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮਸੀਹ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਉੱਪਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਹ ਉਲਝਣ ਅਤੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਚੇਲਿਆਂ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦਾ ਮਕਸਦ 'ਭਗਤੀ'² ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਰੇਤ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਭਰੇ ਆਲਸੀ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਾਲ ਬਿਠਾਉਣਾ ਸੀ। ਪੌਲੁਸ ਆਰਜ਼ੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਥਾਂ ਸੱਚਾਈ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦਾ ਸੀ (1: 11-13)।

ਛੁਟਕਾਰੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ (ਆਇਤ 2)

ਭਗਤੀ ਸਾਨੂੰ 'ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਆਸ'³ ਨਾਲ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਲਾ ਦੇਵੇਗੀ (1:2)। ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਲ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਕਰਕੇ (ਰੋਮੀਆਂ 6:3, 4; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 3: 1, 2) ਸਾਡਾ ਮਨ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਉੱਪਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭੌਤਿਕਵਾਦ ਦਾ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਵਧੀਆ ਅੰਤ ਹੈ!

ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ (ਆਇਤ 2)

ਜੇ ਕੁਝ ਪੌਲੁਸ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਠੋਸ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਯਹੋਵਾਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਹੈ, 'ਜੋ ਬੁਠ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ' (1:2)। ਇਬਰਾਨੀਆਂ 6: 18ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, '... ਦੋ ਅਟੱਲ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਬੁਠ ਬੋਲਣਾ ਅਣਹੋਣਾ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਪੱਕਾ ਦਿਲਾਸਾ ਮਿਲੇ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਆਸਾ ਨੂੰ ਫੜ ਲੈਣ ਲਈ ਭੱਜ ਕੇ ਪਨਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ।' ਇਹ ਕਰੇਤ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ 'ਬੁਠੇ' (1: 12)। ਹੋਣਾ ਦਾ ਠੱਪਾ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਛੁਟਕਾਰਾ 'ਜਗਤ ਦੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ' (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:4-6) ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ (ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 17:6, 9, 24) ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਹੈ।

ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਆਇਤ 3)

ਖੁਦਾ ਦੇ ਠਹਿਰਾਏ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਤੇ, ਖੁਦਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਉਹਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ

“ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਰਾਹੀਂ” ਪਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ (1:3; ਗਲਾਤੀਆਂ 4:4, 5; ਯੂਹੰਨਾ 6:44-68; 17:6-21; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 3:3-5; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 1:1-5)। ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਵਿਖਾਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਈ ਬਲਕਿ ਮਸੀਹ ਵਿਚ “ਪਰਗਟ”⁴ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਜਲਾਲੀ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਫ਼ਰਿਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੇਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ (1 ਪਤਰਸ 1:10-12; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:11)। ਅਨਾਦੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਆਪਣੇ ਸਰਵਉੱਚ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਤੇ “ਅੰਤਿਆਂ ਦੇ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਜਿਵਾਉਣ, ਕੁਚਲਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵਾਉਣ” ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਯਸਾਯਾਹ 57:15)।

ਇਹ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾਈ “ਹੁਕਮ”⁵ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕੀਤੀ ਉਸ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਕੰਮ ਸੀ। ਹਾਇ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜਾ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕਦਮ ਤਾਂ ਪੁੱਟਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਿਚ ਚੌਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:15; 1 ਪਤਰਸ 4:11)।

ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, “ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ” ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ! ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਬਗ਼ੈਰ ਕੰਪਾਸ ਦੇ ਵਹਿੰਦਿਆਂ ਭਟਕਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਗਲਤ। ਕੁਧਰਮ ਬਾਰੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਵੀ ਪਰਗਟ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। *ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ* (ਰੋਮੀਆਂ 1:16-20)। ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 3:3-5)।

ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ (ਆਇਤ 4)

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਤੀਤੁਸ ਦੀ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤਾਰੀਫ਼ ਕੀਤੀ: (1) ਉਹ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਆਸ ਵੰਡਣ ਦੇ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜਲਾਲੀ ਕੰਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਬਣਿਆ ਸੀ। (2) ਪੌਲੁਸ ਵੱਲੋਂ ਤੀਤੁਸ ਨੂੰ “ਮੇਰਾ ਸੱਚਾ ਪੁੱਤਰ”⁶ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (1:4)। ਤੀਤੁਸ ਨੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਬੇਟਾ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 3:3-5; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12:13; ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26, 27; ਮਰਕੁਸ 16:15, 16)। (3) ਤੀਤੁਸ “ਆਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ” (ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ “ਆਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਮੁਤਾਬਕ”) ਸੀ। ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਤੀਤੁਸ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਂਝੀ ਸਨ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3:9)। ਉਹ ਉਸ ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਬੇਹਤਰੀ ਲਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੂਜਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ!

ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੇ ਇਨਾਮ (ਆਇਤ 4)

“ਪਿਤਾ” ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦਾ ਅਤੇ “ਮੁਕਤੀ ਦਾਤਾ” ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਖ਼ੁਦਾਈ

ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਫ਼ਾਇਦਿਆਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ। ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਇਨਾਮ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਇਨਾਮ ‘ਕਿਰਪਾ’ ਹੈ।⁷ ਕਿਰਪਾ ਜਾਂ ਫ਼ਜ਼ਲ ‘ਸ਼ਾਂਤੀ’⁸ (1:4) ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਮੀਲ ਦਾ ਪੱਥਰ।

ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਤੀਤੁਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੱਤਰੀ ਦੀ ਇਸ ਜਾਣਪਛਾਣ ਵਿਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸਨ, ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪਾਠ 2: ਮਸੀਹ ਦਾ ਕੰਮ ਅਤੇ ਨਿਗਾਹਬਾਨ (1:5-16)

ਪੌਲੁਸ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰੋਤ ਦੇ ਟਾਪੂ ਵਿਚਲੀ ਹਰ ਮੰਡਲੀ ਵਿਚ ਯੋਗ ਐਲਡਰ ਹੋਣ। ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਮਸੀਹ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਕੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਪੱਕੇ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 16: 13; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4: 11-16; 6: 10-18)। 10 ਅਤੇ 11 ਆਇਤਾਂ ਫੇਰ ਤੋਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਨਿਗਾਹਬਾਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕੰਮ (ਆਇਤ 5)

ਇਵੈਂਜਲਿਸਟ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ਼ ਇੰਜੀਲ ਸੁਣਾ ਕੇ ‘ਮਸੀਹ ਵਿਚ’ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਮੰਡਲੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਸਭ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਹਰ ਮੰਡਲੀ ਵਿਚ ਯੋਗ ਐਲਡਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ (1:5)। ਜਿਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਧਣ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ ਉਵੇਂ ਹੀ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਯੋਗ ਐਲਡਰ ਉਹ ਪਰਿਪੱਕ ਆਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਬਾਲਕ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾਈ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚ ਵਧਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਸਮਝਦਾਰ ਅਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਮਾਹੌਲ ਮਿਲੇ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 20:28; 1 ਪਤਰਸ 5: 1-8; 1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 5: 11-18; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 13:7, 15-17)।⁹

ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਤੀਤੁਸ ਨੂੰ ਕਰੋਤ ਵਿਚ ‘ਇਸੇ ਲਈ’¹⁰ ਹੀ ਛੱਡਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮੂਲ ਵਿਚਾਰ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਵਿਖਾਉਣਾ ਜਾਂ ਅਨੰਦ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਉਸ ਮੰਡਲੀ ਲਈ ਚੰਗਾ ਫਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕ ਯੋਗ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਬਾਈਬਲ ਮੁਤਾਬਕ ਢਾਲਦੀ ਅਤੇ ਅਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਤੀਤੁਸ ਨੂੰ ‘ਰਹਿ ਗਈਆਂ’¹¹ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਆਰਨ¹² ਲਈ ਆਖਿਆ। ਕਿਸੇ ਗੱਡੀ ਦੀ ਮੋਟਰ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਬਹੁਤ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹੁਤ ਸਾਫ਼ ਕਰਕੇ

ਉਸਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਮੰਡਲੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਅਤੇ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿਚ ਪਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਾਗੂ ਕਰੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਦੇਣਾ ਇਵੈਂਜਲਿਸਟ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਹਰ ਮੰਡਲੀ ਵਿਚ ਵਿਸਤਾਰ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਇਕ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਕ ਮੰਡਲੀ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਧਨ ਦਾ 80 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਸੇਵਾ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ 20 ਫੀਸਦੀ ਫਲ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਦਕਿ 80 ਫੀਸਦੀ ਫਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 20 ਫੀਸਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੰਡਲੀ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

1. ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਵਰਗ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਵੋ। ਕੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੈਂਬਰ ਸੱਠ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਹਨ? ਕੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੈਂਬਰ ਵੀਹ ਤੋਂ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਵਰਗ ਦੇ ਹਨ?

2. ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਈ ਸਿਖਲਾਈ ਬਾਰੇ ਜਾਣੋ ਅਤੇ ਵੇਖੋ ਕਿ ਉਹ ਇਹਦੇ ਲਈ ਟਰੇਨਿੰਗ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਐਲਡਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਬਾਈਬਲ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੇ?

3. ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਘਰੇਲੂ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣੋ। ਕਿੰਨੇ ਜੋੜੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ? ਕੀ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ? ਕਿਸੇ ਦਾ ਤਲਾਕ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ? ਜੇ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿੰਨਿਆਂ ਦਾ? ਕਿੰਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਗਰਮ ਹਨ?

4. ਮੈਂਬਰ ਬਨਾਮ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ; ਬਾਈਬਲ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ (ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ) ਬਨਾਮ ਵੱਡੀ ਬੰਦਗੀ; ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰ ਬਨਾਮ ਐਤਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਅਤੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਵੇਖੋ।

5. ਬੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਈ ਗਈ ਸਿਖਲਾਈ ਬਾਰੇ ਜਾਣੋ। ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ ਬੰਦਗੀ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ?

6. ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਢੰਗ ਪਤਾ ਜਾਣੋ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:42-47; 4:32-5:11; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 16:1, 2; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 8: 9)। ਕਲੀਸੀਆ ਵੱਲੋਂ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੋ ਕਿ ਕਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਕਿੰਨੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

7. ਮੰਡਲੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਥਾਨਕ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਆਊਟਰੀਚ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖੋ, ਕਿ ਕਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਬਗ਼ੈਰ ਮੰਡਲੀ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਵਧੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਵਧਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ‘ਸੁਧਾਰ’ ਦੀ ਗੂੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ।

ਪੌਲਸ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਤੀਤੁਸ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ‘ਐਲਡਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ’¹³ ਕਰੇ।

ਇਹਦੇ ਲਈ ‘‘ਥਾਪ’’¹⁴ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਥਾਪਣ ਉੱਤੇ ਓਨਾਂ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰੀ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਇਵੈਂਜਲਿਸਟ ਦਾ ਅਹਿਮ ਕੰਮ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਕੰਮ ਵਿਚ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ ਜਿਹੜਾ ਐਲਡਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੌਂਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।¹⁵

ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਸੁਝਾਅ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਤੀਤੁਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕੰਮ ਸੌਂਪ ਕੇ ‘‘ਆਗਿਆ’’¹⁶ ਕੀਤੀ। ਤੀਤੁਸ ਲਈ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਇਵੈਂਜਲਿਸਟ ਲਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੰਡਲੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਜਾਂ ਗੜਬੜ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸਾਰਣੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਮੰਡਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਵੈਂਜਲਿਸਟ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤਕ ਇਸ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ!

ਨਿਗਾਹਬਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ (ਆਇਤ 6-9)¹⁷

ਫਿਰ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਕ ਐਲਡਰ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖੂਬੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਸੂਚੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ (ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਇਤ 7 ਵਿਚ) ‘‘ਨਿਰਦੋਸ਼’’¹⁸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ। ਇਸ ਖੂਬੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਲਡਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਗੁਣ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ (1:6-9)।

‘‘ਨਿਰਦੋਸ਼’’

- I. ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਆਦਮੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ
 1. ਇੱਕੋ ਹੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਪਤੀ (ਯੂ.: *mias gunaikos aner*), ਇੱਕੋ ਔਰਤ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ
 2. ਜਿਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨਿਹਚਾਵਾਨ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਬਦਲਚਲਣੀ ਜਾਂ ਢੀਠਪੁਣੇ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ

- II. ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ

ਨਾਂਹ ਪੱਖੀ-

3. ਨਾ ਮਨਮਤੀਆ
4. ਕ੍ਰੋਧੀ
5. ਨਾ ਪਿਆਕੜ
6. ਨਾ ਮੁੱਕੋਬਾਜ਼
7. ਨਾ ਬੁਠੇ ਨਛੇ ਦਾ ਲੋਭੀ

- ਹਾਂ ਪੱਖੀ-
8. ਪਰਾਹੁਣਚਾਰ
 9. ਨੇਕੀ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮੀ
 10. ਸੁਰਤ ਵਾਲਾ
 11. ਧਰਮੀ
 12. ਪਵਿੱਤਰ
 13. ਸੰਜਮੀ

III. ਸਿੱਖਿਆ ਪੱਖੋਂ

14. ਨਿਹਚਾਯੋਗ ਵਚਨ ਨੂੰ ਫੜੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ
15. ਖਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰ ਸਕੇ
16. ਢੁਚਰ ਡਾਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਇਲ ਕਰ ਸਕੇ

‘‘ਸਿਰਫ਼ ਵਧੀਆ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀ ਕੇ’’ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਉਹਦੇ ਲਈ ‘‘ਯੋਗ’’¹⁹ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ‘‘ਉਪਦੇਸ਼’’²⁰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਵਚਨ ਵਿਚ ਯੋਗ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਗਲੀਆਂ ਸਭ ਖੂਬੀਆਂ ਉਸ ਆਦਮੀ ਵਿਚ ਹੋਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਜਿਹੜਾ ਨਿਹਚਾਯੋਗ ਵਚਨ (‘‘ਖਰੀ ਸਿੱਖਿਆ’’) ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕਿੰਨੇ ਐਲਡਰ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ, ਇਕ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਤਾੜਨਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਹਸਾਉਂਦਿਆਂ, ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਸਭ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਬੇਨਤੀ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਚੰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਐਲਡਰ ਦੇ ਨਾਂਹ ਪੱਖੀ ਪਹਿਲੂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਤ 9 ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਢੁਚਰ ਡਾਹੁਣ ਵਾਲਾ²¹ (ਝੂਠਾ; KJV) ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰੇਗਾ। ਕਿੰਨਾ ਢੀਠ ਹੈ ਉਹ! ਇਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ‘‘ਕਾਇਲ ਕਰਨ’’²² ਲਈ ਐਲਡਰ ਦਾ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਭਲਾ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਉਹਦੀ ਗਲਤੀ ਦੱਸ ਕੇ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕਲੀਸੀਆ ਦੀਆਂ ਅਸਲ ਲੋੜਾਂ ਇਹੀ ਹਨ। ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ‘‘ਬੱਚਿਆਈ ਦੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ’’ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਆਦਮੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2: 15)। ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਐਲਡਰਾਂ ਲਈ ਇਹ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵਿਹਾਰਕ ਹਨ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 13: 17)।

ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਆਦਮੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਇਕ ਆਦਮੀ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਭੈੜ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਈ।²³ ਨਾ ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਨਿਹਚਾਵਾਨ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਲੱਗੇਗਾ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਉੱਤੇ ‘‘ਬਦਚਲਣ’’²⁴ ਜਾਂ ‘‘ਢੀਠ’’²⁵ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਾ ਲੱਗਣ ਤੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਾਵ

ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦਾ ਇਹ ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਹੈ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:4, 15)।

ਉਹਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ, ਐਲਡਰ ਨੂੰ ਕਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਐਲਡਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਕਿੰਨਾ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਐਲਡਰਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਕਰਕੇ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਾਂਗ ਆਪਸ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਹਨ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12:12-27)। ਨਾਂਹ ਪੱਖੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ‘‘ਢੀਠ’’ ਸੋਚ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਉੱਤੇ ਹੀ ਧਿਆਨ ਦਏਗਾ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 13:17; ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 2:19, 20)। ‘‘ਗੁੱਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ’’ ਗੜਬੜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਵੇਲੇ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ (1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 5:12-14)। ਕੋਈ ਲੜਾਕਾ ਜਾਂ ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਜੜ ਲਈ ਚੰਗੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ (1 ਪਤਰਸ 5:3)। ਐਲਡਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਮਾਲੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਰੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 11:30), ਇਸ ਕਰਕੇ ਐਲਡਰ ਲਈ ‘‘ਝੂਠੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਲੋਭੀ’’ ਹੋਣਾ ਕਿੰਨਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ! (ਵੇਖੋ 12:4-6.)

ਇਕ ਐਲਡਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਨਿੱਜੀ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਓਨੀ ਹੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੈ। ਇਕ ਆਜੜੀ (‘‘ਪਾਸਟਰ/ਪਾਸਬਾਨ; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4:11; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਦਮ 20:28) ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਟਕ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਲੂਕਾ 15:3-7) ਪਰਾਹੁਣਚਾਰ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਕ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੰਮ ਇੱਜੜ ਨੂੰ ‘‘ਖੁਸ਼ਬਰੀ’’ ਨਾਲ ਚਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਮੂਨਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹਦੇ ਲਈ ਨੇਕੀ ਦਾ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸੰਜਮੀ ਹੋਣਾ (ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਸ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ) ਉਸ ਆਦਮੀ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬੁਰੇ ਦੇ ਵੱਟੇ ਬੁਰਾ ਨਾ ਕਰੇ’’ (1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 5:15)। ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜਿਹੜੇ ਫੁੱਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣ, ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਈ (ਤੀਤੁਸ 3:10) ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਹਦੇ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ਗੋਈ ਦੋਵੇਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦਿਨ ਰਾਤ ਰੋ ਰੋ ਕੇ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਗਹਿਰਾਈ (ਰੋਮੀਆਂ 20:31, 35) ਦੱਸ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਐਲਡਰਾਂ ਲਈ ‘‘ਭਗਤ’’ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਸ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣਾ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।⁶

ਐਲਡਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਖੂਬੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਢੁਕਵੀਆਂ ਹਨ! ਜਿਵੇਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਐਲਡਰਾਂ ਨੂੰ ਐਨੇ ਗੁਣੀ ਹੋਣਾ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਨਿਗਾਹਬਾਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ (ਆਇਤਾਂ 10-16)

ਖੁਦਾ ਨੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਈ ਆਮ ਗਿਆਨ ਦੀ ਸਮਝ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਵੇਂ ਹੀ ਭਾਈਆਂ ਲਈ ਇਹ

ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਕਿਉਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਮੰਗ ਨਿਆਂਸੰਗਤ ਹੈ।

ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ
(ਆਇਤਾਂ 10, 14)

ਪੌਲਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਗੜਬੜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ (1:10, 11)।

ਕੁਝ ਲੋਕ ‘‘ਢੀਠ’’²⁷ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਗੇ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਬਗਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹਨ। ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਪ੍ਰਤਿਕ੍ਰਿਆ ਕਰਨਗੇ, ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਦੀ ਥਾਂ ਬਗਾਵਤ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਵਿਚ ਗੜਬੜ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਹੈ!

ਇਹ ਲੋਕ ‘‘ਬਕਵਾਦੀ’’²⁸ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣ, ਪਰ ਕੰਮ ਦੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਠੇਸ ਤਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨਾਲ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਪ੍ਰਭੂ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿੰਨਾ ਵਕਤ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਕਿੰਨਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ।

ਅਗਲੇ ਸਮੂਹ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ‘‘ਛਲੀਏ’’ ਹਨ²⁹ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਬਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੱਟਣ ਦੀ ਥਾਂ ਜਿਸਮਾਨੀ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਵਡਿਆਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕ੍ਰਿਸਮਾਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇੱਜ਼ਤ ਵਿਚ ਹੀ ਹਨ, 1:9 ਵਿਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਤਬਾਹਕੁੰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗੜਬੜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਪੌਲਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ‘‘ਘਰਾਂ ਦੇ ਘਰ ਉਲੱਦ ਸੁੱਟਦੇ ਹਨ’’³⁰ (1:11) ਭਾਵ ਉਹ ਪੂਰੇ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤਬਾਹ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦ ਇਕ ਆਦਮੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅਫ਼ਸੋਸ ਦਾ ਕਾਰਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਜਦ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਪਰਤ ਜਾਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਨਾ ਕਰੇ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਐਲਡਰ ਜਾਂ ਦੂਸਰੇ ਭਾਈ ਉਹਦੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇਣ! ‘‘ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਿਖਾ ਕੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ’’ ਉਹ 1:9 ਵਾਲੀ ਖਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੈਸੇ ਦੇ ਲੋਭੀ ਹੋਣ ਦੇ ਤੱਤ ਦਾ ਪੌਲਸ ਨੇ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ‘‘ਝੂਠੇ ਨਫੇ ਦੇ ਨਮਿੱਤ’’ ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

ਫਿਰ ਪੌਲਸ ਨੇ ਛੇਵੀਂ ਸਦੀ ਈ. ਪੂ. ਦੇ ਕਰੇਤੀ ਕਵੀ ਐਪੀਮਿਨਾਈਡਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਲਈ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚੁਣਿਆ ਕਿ ਕਰੇਤੀ ਲੋਕ ‘‘ਸਦਾ ਝੂਠ ਮਾਰਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਬੁਰੇ ਦਰਿੰਦੇ ਅਤੇ ਆਲਸੀ ਪੇਟੂ’’ (1:12) ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬਦਨਾਮ ਸਨ। ‘‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੀ

ਨਬੀ' ਦੀ ਗੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲੋਚਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਵਾਂਗ ਸੀ। ਪਰ ਉਸਨੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰੜਾਈ ਨਾਲ³¹ ਝੜਕ³² ਦਈਂ' (1:13)। ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਬੜੀ ਹਿੰਮਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪਰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਹੈ ਇਹ ਹੁਕਮ ਹੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦਾਅ ਤੇ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਲੋਕ ਬਦਲ ਕੇ 'ਈਮਾਨ ਵਿਚ ਪੱਕੇ' ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸੁਧਾਰਣ ਦੇ ਖ਼ੁਦਾਈ ਹੁਕਮ ਨੂੰ (1) ਡਰ ਕਰਕੇ ਦੂਰ ਖਲੋ ਕੇ, (2) ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਹੈ, (3) ਗੜਬੜ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ, ਜਾਂ (4) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਵੇਂ ਹੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਸਖ਼ਤ ਹਨ, ਖ਼ੁਦਾਈ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤਿਕ੍ਰਿਆ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਤਿਆਰ ਹੋ?

ਝਗੜੇ ਅਤੇ ਉਲਝਣ ਦੇ ਸਿਖਰ ਵਿਚ, ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਬੇਨਤੀ, 'ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖਿਆਲੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੱਲ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵੱਲ ਜਿਹੜੇ ਸਚਿਆਈ ਤੋਂ ਫਿਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਚਿਤ ਨਾ ਲਾਉਣ' ਦੀ ਹੈ (1:14)। ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਪਲ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ (ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ) ਵਿਚ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕਹਾਣੀ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਲਾਹੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇਨਸਾਨੀ ਤਰਜੀਹਾਂ ਨੂੰ ਥਾਂ ਦੇਣੀ ਅਸਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਪੱਕ ਬੰਦੇ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਧਨ ਦੇ ਲੋਭੀਆਂ ਨੂੰ ਖਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਹੋਰ ਕਾਇਲ ਕਰਕੇ ਸਮਝਾ ਸਕਣ!

ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਸਕਦੇ ਹਨ (ਆਇਤਾਂ 15, 16)

ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਉਹੋ ਜਿਹੇ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ (ਕਹਾਉਤਾਂ 23:7)। ਬਾਹਰੋਂ ਅਸੀਂ ਜੋ ਵੀ ਲੱਗੀਏ ਪਰ ਜੋ ਅੰਦਰੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਓਸੇ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਤੈਅ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੁਸ਼ਟ ਕਰੇਤ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਅਜੇ ਵੀ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ 'ਸੁੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੱਭੋ ਕੁਝ ਸੁੱਚਾ ਹੈ'³³ (1:15)। ਸੁੱਚਾ ਆਦਮੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਉੱਤੇ ਛੇਤੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਗੰਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਦਾਗੀ ਹੋਏ ਲੰਘ ਸਕਦਾ ਹੈ।

'ਭਰਿਸ਼ਟ'³⁴ ਹੋਣ ਨਾਲ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਿੱਕਤ ਤਾਂ ਦੋਹਰੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚ ਹੈ। ਭਰਿਸ਼ਟ ਆਦਮੀ ਮਨ (ਜੋ ਹੁਣ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦਾ) ਅਤੇ ਅੰਤਹਕਰਣ (ਜੋ ਹੁਣ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ) ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਦੂਸ਼ਤ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।¹ ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:1-3 ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਭਰਮਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਤਮਾਵਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤਹਕਰਣ ਤੱਤੇ ਲੋਹੇ ਨਾਲ ਦਾਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਕੌਮ ਦਾ ਸੁਭਾਵਕ ਚਲਣ ਜਾਂ ਵਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। 'ਸਾਂਚੇ' ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਮਝ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਭਾਵਕ ਜਾਂ ਆਮ ਨੂੰ ਗੈਰ ਸੁਭਾਵਕ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ

ਬੇਹਤਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 5: 11 ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਇੱਥੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ‘ਕੰਨਾਂ ਤੋਂ ਬੋਲੇ’ ਹੋਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ। ਇਹ ਲੋਕ ਜਮਾਂਦਰੂ ਅੰਨ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਹਲੀਆਂ ਜੁਗਤਾਂ ਭਾਲੀਆਂ ਹਨ’ (ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੋਥੀ 7:29; NIV)। ਜਿਹੜਾ ਕੰਮ ਤੀਤੁਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰ ਇਵੈਂਜਲਿਸਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਉਹ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਹੈ!

ਸ਼ੁੱਧ ਮਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਤਾਂ ਸ਼ੁੱਧ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਹੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਗੇ, ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹਨ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਤਾਂ ਕਰਨਗੇ, ਪਰ ਦਬਾਅ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ‘ਇਨਕਾਰ’³⁵ ਕਰਨਗੇ। ਉਹ ਭਗਤੀ ਭਰਿਆ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ‘‘ਬੋਲਦੇ’’³⁶ ਹੀ ਹਨ। ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਆਖਦੇ ਹਨ, ‘‘ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ’’ ਅਤੇ ਫੇਰ ਓਸੇ ਵੇਲੇ ਉਹਦੇ ਉਲਟ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੱਤੀ 7: 15-23; 23:2, 3 ਵਿਚਲੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਘਿਰਣਾ ਯੋਗ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਨੇਕ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿਹੜੇ ਤੀਤੁਸ ਦੇ ਨਾਂ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਪੱਤਰੀ ਵਿਚ ਸੁਨਹਿਰੀ ਧਾਗੇ ਵਾਂਗ ਪਿਰੋਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ‘‘ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ’’³⁷ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਰੂਪ ਉੱਤੇ ਬਣਾਏ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿੰਨਾਂ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ!

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਰਸੂਲ (ਯੂ.: *apostolos*)-‘‘ਦੂਤ, ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ’’ (ਸੀ. ਜੀ. ਵਿਲਕੋ ਐਂਡ ਵਿਲੀਬਲਡ ਰਿੰਗਮ, *ਏ ਗ੍ਰੀਕ-ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸਿਕਨ ਆਫ਼ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ*, ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਸੋਧ ਜੋਜ਼ਫ਼ ਐਚ. ਬੇਅਰ [ਐਡਿਟਨਬਰਗ, ਸਕਾਟਲੈਂਡ: ਟੀ. ਐਂਡ ਟੀ. ਕਲਾਰਕ, 1901; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ ਐਡਿਸ਼ਨ, ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1977], 68)।²ਭਗਤੀ (ਯੂ.: *eusebeia*)-‘‘ਸ਼ਰਧਾ, ਸਨਮਾਨ, ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਹਰ ਥਾਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਵਫ਼ਦਾਰੀ, ਭਗਤੀ, ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 3:12; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:2; 4:7, 8; 6:5 ... 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:5’’ (ਥੇਅਰ, 259); ‘‘... ਮਨ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਭਾਵਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ... ਧਰਮ, ਖੁਸ਼ਬਖ਼ਰੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ’’ (ਐਡਵਰਡ ਰੋਬਿਨਸਨ, *ਏ ਗ੍ਰੀਕ ਐਂਡ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸਿਕਨ ਆਫ਼ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ* [ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਹਾਰਪਰ ਐਂਡ ਬੁਦਰਜ਼, 1863], 307)।³ਆਸ (ਯੂ.: *elpis*)-‘‘ਅਬਦੀ ਨਜ਼ਾਤ ਦੀ ਅਨੰਦ ਭਰੀ ਅਤੇ ਪੱਕੀ ਉਮੀਦ, ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 23:6 ... ਆਸ ਦੀ ਪਕਿਆਈ ਅਤੇ ਤਾਕਤ, ਇਬਰਾਨੀਆਂ 6:11’’ (ਥੇਅਰ, 205-6)।⁴ਪਰਗਟ (ਯੂ.: *phaneroo*)-‘‘ਜਿਹੜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਗੁਪਤ ਜਾਂ ਅਗਿਆਤ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਦੱਸਣਾ ... ਹੁਣ ਅਸਲ ਅਤੇ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ... ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਪਛਾਣਨ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣ ਲਈ’’ (ਥੇਅਰ, 648)।⁵ਹੁਕਮ (ਯੂ.: *epitage*)-‘‘ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਹਰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਰੂਪ ਨਾਲ, ਤੀਤੁਸ 2:15 ... ਪਰਮਾਣ, ਹੁਕਮ ... 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:1; ਤੀਤੁਸ 1:3 ...’’ (ਥੇਅਰ, 244)।⁶ਸੱਚਾ ਪੁੱਤਰ (ਯੂ.: *gnesios*)-‘‘ਜਾਇਜ਼ ਔਲਾਦ, ਨਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅਸਲ, ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 4:3; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:2; ਤੀਤੁਸ 1:4’’ (ਥੇਅਰ, 119)।⁷ਕਿਰਪਾ (ਯੂ.: *charis*)-‘‘ਇਸ ਨਾਲ, ਆਨੰਦ, ਸੁੱਖ, ਮੋਹ, ਪਿਆਰ, ... ਖੁਸ਼ੀ, ਮਿਠਾਸ, ਪਿਆਰ ... ਪਿਆਰ ਭਰੀ ਕਿਰਪਾ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲੇ, ... ਕਿਰਪਾ ਜਿਸ ਦੇ ਕੋਈ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਵੇ ... ਤਰਸ ਭਰੀ ਕਿਰਪਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰੁਹਾਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਮਸੀਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਗਿਆਨ, ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਅਤੇ ਮਸੀਹੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਦਿਆ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ’’ (ਥੇਅਰ,

665-66)। ⁸ਸ਼ਾਂਤੀ (ਯੂ.: *eirone*)-“ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਾਂਤੀ, ... ਮਜ਼ਬੂਤੀ, ਮੇਲ, ਸੁਲਾਹ ... ਵਿਵਸਥਾ ... ਸੁਰੱਖਿਆ ... ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ... ਮਸੀਹ ਦਾ ਯਕੀਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਤਮਾ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤ” ਅਵਸਥਾ “ਜਿਸ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਡਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਵੇ” (ਥੋਅਰ, 182)।
⁹ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਸਾਡੇ ਕਾਰਜਕਰਮ (ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ ਕਾਲਜ, ਪ੍ਰੀਚਿੰਗ ਸਕੂਲ, ਬਾਈਬਲ ਚੇਅਰਾਂ ਆਦਿ) ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੀ ਦੇਹ ਵਿਚ ਐਲਡਰ ਬਣਨ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਪੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਸਲੇਬਸ ਬੜਾ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਬਣਨ, ਯੂਥ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਣਨ, ਸੰਗੀਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਐਲਡਰਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੈਮਿਨਾਰਾਂ ਤਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲੋਕ ਸਾਡੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਗੇ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 13: 17)। ਮਸੀਹ ਦੇ ਨੇਮ ਸਾਨੂੰ ਸਲੇਬਸ ਦੱਸਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 1 ਪਤਰਸ 1: 1-5; 1 ਥੋਸਲੋਨੀਕੀਆਂ 5: 12-22; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 20: 17-38), ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਡਲੀਆਂ ਵਿਚ ਐਲਡਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਐਲਡਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਤਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਸਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਜਾਂ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣ ਲਈ ਰੂਹਾਨੀ ਬੁਨਿਆਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ।¹⁰ਇਸੇ ਲਈ (ਯੂ.: *charin*)-“ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿਚ, ਦੇ ਆਨੰਦ ਲਈ ... ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਹੋਣਾ ... 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 5: 14; ਤੀਤੁਸ 1: 11; ਯਹੂਦਾ 16 ... ਇਸ ਕਰਕੇ, ਅਫ਼ਸੀਆਂ 3: 1; ਤੀਤੁਸ 1: 5 ...” (ਥੋਅਰ, 665)।

¹¹ਰਹਿ ਗਈਆਂ (ਯੂ.: *epidiorthose*)-“ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਕਿ ਇਹ ਆਕਰਮਕ ਹੈ ਅਰਥ *ਕੁਝ ਵੀ* ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੂਲ ਸ਼ਬਦ *leipo* ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਪਿੱਛੇ ... ਛੱਡਣਾ, ਭੁੱਲਣਾ, ਪਿੱਛੜਨਾ, ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ, ਯਾਰੂਬ 1: 4 ... ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋਣਾ ... ਯਾਰੂਬ 1: 5; 2: 15... ਕਮੀ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ, ਨਾਕਾਮ ਹੋਣਾ ... ਤੀਤੁਸ 3: 12 ... 1: 5” (ਥੋਅਰ, 375)।¹²ਸੁਧਾਰਨਾ (ਯੂ.: *ta leiponta epidiorthose*)- “ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਸੁਧਾਰ ਵਿਚ) ਜੋੜਦਿਆਂ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰਨਾ ... ਜੋ ਬਚ ਗਿਆ ਹੈ ਤੀਤੁਸ 1: 5” (ਵਾਲਟਰ ਬਾਉਰ, *ਏ ਗ੍ਰੀਕ-ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸਿਕਨ ਆਫ਼ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਐਂਡ ਅਦਰ* ਅਰਲੀ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਜਿਲਦ ਦੂਜੀ, ਸੇਧ ਵਿਲੀਅਮ ਐਫ਼. ਅਰੰਡਟ ਐਂਡ ਐਫ਼. ਵਿਲਬਰ ਗਿੰਗਰਿਕ [ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਯੂਨੀਵਰਸਟੀ ਆਫ਼ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਪ੍ਰੈਸ, 1957], 292)।¹³ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਖਾਮੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਣ ਦੀ ਸਮਝ ਉੱਤੇ, ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਦੇਹ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚੰਗੀ ਗਲ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਝਗੜਾ ਜਾਂ ਗੜਬੜ ਮੰਡਲੀ ਵਿਚ ਪੱਕੀ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ।¹⁴ਥਾਪ (ਯੂ.: *katastema*)-“ਰੁਤਬਾ, ਦਰਜਾ, ਚਰਿੱਤਰ, ਵਿਹਾਰ, ਤੀਤੁਸ 2: 3” (ਰੋਬਿਨਸਨ, 389)।¹⁵ਐਲਡਰਾਂ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਲਈ ਡੇਟਨ ਕੀਸੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ, *ਏ ਰੀ-ਇਵੋਲਿਯੂਏਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਦ ਐਲਡਰਸ਼ਿਪ* (ਅਬਿਲੋਨ, ਟੈਕਸਸ: ਕੁਆਲਟੀ ਪਬਲਿਕੇਸ਼ਨਜ਼, 1967), 40-47 ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।¹⁶ਆਗਿਆ (ਯੂ.: *diatasso*)-“ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ, ਤਰਤੀਬੰਧ ਕਰਨਾ ... ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰਨਾ ... ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ... ਠਹਿਰਾਉਣਾ, ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ (ਰੋਬਿਨਸਨ, 176); “ਸਲਾਹ ਦੇਣਾ, ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ ... ਮੱਤੀ 11: 1; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 16: 1 ... ਤੀਤੁਸ 1: 5” (ਥੋਅਰ, 142)।¹⁷1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3: 1-8 ਅਤੇ ਤੀਤੁਸ 1: 6-9 ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਾਰਟ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੋ।¹⁸ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਯੂ.: *anegkletos*)-“ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸੌਂਦਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ, ਨਿੰਦਾ ਤੋਂ ਪਰੇ, ਇਲਜ਼ਾਮ ਤੋਂ ਦੂਰ, ਦੋਸ਼ਰਹਿਤ ... 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3: 10; ਤੀਤੁਸ 1: 6” (ਥੋਅਰ, 44)।¹⁹ਯੋਗ (ਯੂ.: *dunamai*)-“ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ... ਕਾਬਲ ਹੋਣਾ ... ਮਰਕੁਸ 9: 22; ਲੂਕਾ 12: 26; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 13: 8 ... ਕਾਬਲ, ਮਜ਼ਬੂਤ, ਤਾਕਤਵਰ; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3: 2; 10: 13” (ਥੋਅਰ, 158-59)।²⁰ਉਪਦੇਸ਼ (ਯੂ.: *parakaleo*)-“ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਸੱਦਾ ... ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਾ, ਗੱਲ ਕਰਨਾ ... ਦਿਲੀ ਦੁਆ, ਤਸੱਲੀ, ਤਾੜਨਾ ... ਹਿੰਮਤ ਦੇਣਾ, ਦਲੇਰੀ ਦੇ ਕੇ ਹਿੰਮਤ ਜਾਂ ਤਾਕਤ ਦੇਣਾ ... ਤਾਜ਼ਗੀ ਦੇਣਾ, ਆਰਾਮ ਦੇਣਾ ... ਹਦਾਇਤ ਦੇਣਾ, ਸਿਖਾਉਣਾ” (ਥੋਅਰ, 482-83)।

²¹ਦੁਚਰ (ਯੂ.: *antilego*)-“ਉਲਟ ਬੋਲਣਾ, ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਨਾ, ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ... ਕਿਸੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੋਣਾ, ਉਹਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ... ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ

ਕਰਨਾ' (ਥੋਅਰ, 50)।²²ਕਾਇਲ ਕਰਨਾ (ਯੂ.: *elegcho*)-'ਸਮਝਾਉਣਾ, ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ, ਖੰਡਨ ਕਰਨਾ, ... ਅਪਰਾਧ, ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਕਸੂਰ ਦਾ, ਪਾਪ ਨੂੰ, 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 14:24 ... ਯਾਕੂਬ 2:9 ... ਕਾਇਲ ਕਰਕੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਜਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣਾ ... ਯੂਹੰਨਾ 3:20, ਤੁਲਨਾ 21; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:11, 13 ... ਮਸੀਹੀਅਤ ਦੇ ਝੂਠੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ, ਤੀਤੁਸ 1:9, 13 ... ਸੁਧਾਰਣਾ; ... ਵਚਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਫਟਕਾਰਨਾ, ਝਾੜਨਾ, ਸੁਧਾਰਨਾ ... ਯਹੂਦਾ 22 ... ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵਿਖਾਉਣਾ ... ਤਾੜਨ, ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੌਥੀ 3:19' (ਥੋਅਰ, 202-3)।²³ਇਹ ਹਾਸੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੀ ਹੈ ਵੱਡੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਇਹਦੇ 'ਕਲਰਜੀ' ਲਈ (ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਿਸ਼ਪ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ-ਇਬਰਾਨੀਆਂ 13:4 ਵੇਖੋ) ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਪੌਲਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਚਮੁਚ ਜਦ ਸ਼ੈਤਾਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਲੀਸੀਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਕਰਕੇ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 16:17, 18; 1 ਯੂਹੰਨਾ 4:1; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 17:11; 20:28, 29)।²⁴ਬਦਚਲਣ (ਯੂ.: *asotia*)-'ਕੱਢੇ ਹੋਏ ਆਦਮੀ ਦੀ' ਖੂਬੀ, 'ਜਿਹੜਾ ਬਚਾਇਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ... ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ੀ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੋਵੇ ...' (ਥੋਅਰ, 82)।²⁵ਛੀਠ (ਯੂ.: *anupotaktos*)-ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਵੱਸ ਵਿਚ ਨਾ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ, ਨਾਫ਼ਰਮਾਣ, ਬੇਲਗਾਮ, ਬਾਗੀ; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:9; ਤੀਤੁਸ 1:6, 10' (ਥੋਅਰ, 52)।²⁶ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਸ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ (ਯੂ.: *egkrates*)-'ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣਾ ... ਆਪਣੇ ਉੱਪਰ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਣਾ, ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਰੱਖਣਾ, ਕਾਬੂ ਰੱਖਣਾ, ਦਬਾਅ, ਸੰਜਮ ਰੱਖਣਾ' (ਥੋਅਰ, 167)।²⁷ਛੀਠ (ਯੂ.: *anupotaktos*)-ਉਸ ਦਾ ਚਿੱਤਰਣ ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਵੱਸ ਵਿਚ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ, ਨਾਫ਼ਰਮਾਨ ... 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:9; ਤੀਤੁਸ 1:6, 10 ... ਉਲਝਣ ਵਿਚ ਪਿਆ' (ਥੋਅਰ, 52)।²⁸ਬਕਵਾਦੀ (ਯੂ.: *psataiologia*)-ਜਿਹੜਾ 'ਫ਼ਜ਼ੂਲ, ਬੇਕਾਰ ਗੱਲਾਂ' ਵਿਚ ਲੱਗਾ '... ਬੇਕਾਰ ਚਰਚਾ ਵੱਲ ਮੁੜ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:6' (ਅਰੰਡਟ ਐਂਡ ਗ੍ਰੀਗਰਿਕ, 496); '... ਬੇਕਾਰ ਗੱਲਾਂ' (ਰੋਬਿਨਸਨ, 446)।²⁹ਫ਼ਲੀਦੇ (ਯੂ.: *phrenapates*)-'ਦਗਾਬਾਜ਼ ... ਲਾਲਚ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ... ਤੀਤੁਸ 1:10' (ਥੋਅਰ, 657-58)। ਕਿਰਿਆ ਰੂਪ *phrenapatao* ਤੋਂ ਥੋਅਰ ਨੇ 'ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ *apatan* ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿਚ ਅਧੀਨ ਕਲਪਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜੋੜਦਿਆਂ ਗਲਾਤੀਆਂ 6:3 ਦਾ ਨਾਂਅ ਲਿਆ।'।³⁰ਉਲਦਣਾ (ਯੂ.: *anatrepo*)-'ਡੋਗਣਾ, ਤਬਾਹ ਕਰਨਾ, ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲਾਉਣਾ। ਤੀਤੁਸ 1:11' (ਥੋਅਰ, 48)।

³¹ਝਿੜਕ (ਯੂ.: *elegche*)-ਆਦੇਸ਼ਸੂਚਕ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਇਵੈਂਜਲਿਸਟ ਲਈ ਇਹ ਕਰਨਾ *ਜ਼ਰੂਰੀ* ਹੈ। ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕਦਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਣ ਜਾਂ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ '1:9 ਵਿਚ ਕਾਇਲ ਕਰਨਾ' ਸ਼ਬਦ ਹੈ।³²ਕਰੜਾਈ ਨਾਲ (ਯੂ.: *apotomos*)-'... ਸਖਤੀ ਨਾਲ, ਬਿਲਕੁਲ ... ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ... ਨਿਰਣਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਸਖਤੀ ਨਾਲ, 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 13:10; ਤੀਤੁਸ 1:13' (ਰੋਬਿਨਸਨ, 89)।³³ਸੁੱਚਾ (ਯੂ.: *katharos*)-'ਸਾਫ਼, ... ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ, ਜਿਸਮਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ... ਨਿਯਮ ਮੁਤਾਬਕ, ਮਨੁੱਖੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ... ਦੇਸ਼ ਰਹਿਤ, ਨਿਰਦੋਸ਼, ਗੰਭੀਰ, ਸਹੀ, ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਪਰੇ। ...' (ਰੋਬਿਨਸਨ, 362)।³⁴ਭਰਿਸ਼ਟ (ਯੂ.: *memiantai*)-'ਦੂਜੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਜਾਣਾ, ਦਾਗੀ ਹੋਣਾ ... ਗੰਦਾ, ਦੂਸ਼ਤ, ਗੰਧਲਾ ... ਜਿਸਮਾਨੀ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ... ਵਾਸਨਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ, ਯਹੂਦਾ 8 ... ਤੀਤੁਸ 1:15 ...' (ਥੋਅਰ, 414)।³⁵ਇਨਕਾਰ (ਯੂ.: *arneomai*)-'ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ; 1 ਯੂਹੰਨਾ 2:22 ... ਛੱਡਣਾ, ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਮੰਜੂਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ... ਆਪਣੇ ਹੀ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਤੇ ਖਰੇ ਨਾ ਉੱਤਰਨਾ, ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਮੁਤਾਬਕ ਨਾ ਕਰਨਾ ... ਤਿਆਗ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਛੱਡਣਾ' (ਰੋਬਿਨਸਨ, 95)।³⁶ਬੋਲਦੇ (ਯੂ.: *omologeō*)-'ਕਹਿਣਾ ਕੁਝ ਅਤੇ ਕਰਨਾ ਕੁਝ ... ਮੰਨਣਾ ... ਵਾਅਦਾ ਕਰਨਾ ... ਇਕਰਾਰ, ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ... ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਪਣਾ ਪਾਪ ਮੰਨ ਲੈਣ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ' (ਥੋਅਰ, 446)।³⁷ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਦੇ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣਾ (ਯੂ.: *adokimos*)-'ਜਿਸ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ... ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬੇਕਾਰ, ਬੇਫ਼ਾਇਦਾ, ਤੀਤੁਸ 1:16... ਫ਼ਜ਼ੂਲ' (ਰੋਬਿਨਸਨ, 14)।